

گفت و گو با فرزاد رنجبر نظری، کارگردان فیلم «روز خداحافظی»

درامی تلخ اما محبوب

گرفتند و نزدیک به ۲۵ کیلو برای این نقش وزن کم کردند آن هم با وجود اینکه خودشان فرد لاغر اندامی هستند و این پروسه ۴۰ روزه نیز به زمان تولید اضافه شد. جدای از این کل فیلمبرداری‌ها در ۶ جلسه انجام شد و انتخاب ما برای لوکیشن‌های داخلی فیلم و لوکیشن‌های خارجی ساری بود.

از باز خوردی که تا این لحظه از مخاطبان گرفته‌اید بگویید؟

مخاطب روز خداحافظی را خیلی دوست داشت. با اینکه خدا روز خداحافظی فیلمی بسیار تلخ و موضوع آن مرگ است و معمولاً فیلم‌های تلخ در آر مردمی به نسبت فیلم‌های کمدی شانس کمتری دارند ولی روز خداحافظی با فاصله خیلی کم چهارم شد. نکته مهم و جالب اینکه با توجه به موضوع فیلم و اینکه برخی مخاطبان در طول تماشا گریه کردند اما حالشان با فیلم خوب بود و در واقع می‌توان روز خداحافظی را یک فیلم حال خوب کن دانست.

با توجه به اینکه فیلم‌های کوتاه در خانه هنرمندان اکران می‌شود آیا فکر می‌کنید این رویه، آثار کوتاه را به انزوا نمی‌کشاند؟

به نظرم بخشی از این مسئله اجتناب ناپذیر است. طبیعتاً ترجیح ما نیز این است که در مرکز توجه باشیم و به فیلم‌های کوتاه بیشتر توجه شود اما وقتی در یک رویداد بسیار بزرگتری حضور دارید خود به خود نگاه‌ها و توجهات به سمت فیلم‌های بلند جلب می‌شود و شاید تا حدی اجتناب ناپذیر باشد که فیلم‌های کوتاه در حاشیه آثار بلند دیده شوند اما همین حضور حاشیه‌ای نیز برای من به شخصه با ارزش است و فکر می‌کنم برای باقی دوستان نیز همین گونه باشد اما امیدوارم با توجه به اهمیتی که فیلم کوتاه و فیلم مستند دارد همینطور آورده‌ای که مخصوصاً در سال‌های اخیر به لحاظ تغذیه سینما و معرفی فیلمسازهای خوب و تازه نفس داشته جشنواره نیز این ذهنیت را داشته باشند و کمی از این به حاشیه رفتن جلوگیری کنند.

به این مسیر بازگردم.

ایده روز خداحافظی چگونه متولد شد و آیا به یک رویداد واقعی می‌پردازد؟

ایده روز خداحافظی در مقطعی متولد شد که خود من خیلی به مرگ فکر می‌کردم حال شاید این به واسطه تولد و به دنیا آمدن پسر و یا مسائل دیگری بود و به موازات این فضای ذهنی در فضای مجازی پستی دیدم که فردی برای خرید یک ماشین و سفرهایی که با آن خواهند کرد چقدر رویا پردازی می‌کند و حال که در آستانه مرگ قرار دارد این ماشین به دستشان رسیده در پارکینگ خانه است و مایه عذاب و ناراحتی شده، به نظرم این موقعیت جوهره دراماتیک زیادی داشت و میتوان گفت که تضاد جالبی میان مرگ و زندگی در این موقعیت وجود دارد. این در واقع نقطه شروع روز خداحافظی و قصه‌ای که در این فیلم اتفاق می‌افتد بود.

این فیلم چند دقیقه است و ساختش چقدر زمان برده؟

روز خداحافظی ۲۰ دقیقه است ما برای بازیگران تمرینات زیادی در نظر گرفتیم مضاف بر اینکه آقای داریوش رشادت که نقش اصلی فیلم را بازی می‌کردند یک رژیم ۴۰ روزه وحشتناک

فرزاد رنجبر نظری، کارشناسی کارگردانی را در دانشگاه صدا و سیما به پایان رسانده و از همان دوره دانشجویی تا سال ۹۰، چهار فیلم کوتاه ساخته و با فیلم «بادبادک ترسو» که به صورت مشترک ساخته شده از جشنواره فیلم کوتاه تهران جایزه مخصوص انجمن منتقدان و نویسندگان را دریافت کرده است. این فیلمساز پس از وقفه‌ای ده ساله با فیلم «گودال»، آپولو و اکنون «روز خداحافظی» به دنیای سینما بازگشته است. در ادامه گپ و گفت خبرنگار صبا با این کارگردان را می‌خوانید.

علت این وقفه ده ساله چه بود؟

پس از دوره اول فیلمسازی شاید عجله کردم و سال ۹۰ فیلم بلندی با بودجه شخصی ساختم که لطمه سنگینی به من زد و باعث شد چند سال از فیلمسازی دور باشم این اتفاق به نوعی برای من یک شکست کامل محسوب می‌شد اما خوشبختانه دوباره از سال ۱۴۰۰ کارم را با ساخت فیلم گودال آغاز کردم.

معمولاً وقتی فیلمساز پس از یک شکست دوباره به کار باز می‌گردد خیلی قوی تر و کم اشتباهتر عمل می‌کند.

بله من اشتباهات قبل را تکرار نکردم مضاف بر اینکه در این مدت روی خلاهایی که داشتم کار کردم و همه این‌ها باعث شد بتوانم کامل تر

محمدرضا گنج‌خانلو، کارگردان فیلم کوتاه «نوجنین»:

می‌خواستم مرز بین سینمای هنری و مخاطب‌محور را حفظ کنم

بودیم. اما متأسفانه یک هفته به شروع فیلمبرداری، به دلیل مشکلات زمان بندی در پروژه سینمایی ایشان، نتوانستیم با وی همکاری کنیم. این تغییر بازیگر چالش بزرگی برای ما به وجود آورد و مجبور شدیم به صورت فشرده بازیگر دیگری را جایگزین کنیم. در نهایت، میثم دامن‌زده به پروژه پیوست و در مدت بسیار کوتاه با او تمرین کردیم. نکته جالب این است که فیلم «نوجنین» به زبان ترکی است و میثم دامن‌زده اصلاً با این زبان آشنا نبود، اما با تلاش و پشتکار فراوان توانست از پس نقش برآید. به تبع این تغییر، به دلیل تناسب فیزیکی نیز مجبور شدیم بازیگر خانم را تغییر دهیم تا تطابق بازیگران حفظ شود.

چطور روند ارسال فیلم به جشنواره‌ها را پیش بردید؟

فرایند ارسال فیلم به جشنواره‌های بین‌المللی حدود یک ماه پیش آغاز شد و همچنان ادامه دارد. این فیلم پیش از جشنواره فجر نیز در جشنواره‌های دیگری به نمایش درآمد و بازخوردهای مثبت زیادی دریافت کرد.

سخن پایانی.

تلاش من این بود که در این فیلم مرز بین سینمای مخاطب‌محور و سینمای هنری را حفظ کنم. هدف من این بود که فیلمی بسازم که هم برای مخاطب عام و هم برای مخاطب جشنواره‌های جذاب باشد. لذا جادارد از احسان تقی‌بیگلو (مدیر تولید)، مهدی خدایی (دستیار کارگردان)، علیرضا میرزایی و بابک جباری تشکر ویژه‌ای داشته باشم که بدون هیچ چشم‌داشتی منتی کمک زیادی به من و پروسه ساخت این اثر کردند.

امور دامداری به او کمک می‌کند، موفق می‌شود بره چند روزه دیگری خریداری کند تا بلکه بتواند رابطه‌ای خوب بین گوسفند مادر و بره جدید ایجاد کند.

با توجه به فضای خاص داستان، فیلم در کجا فیلمبرداری شده است؟

این فیلم باید در فضای خاصی فیلمبرداری می‌شد به همین خاطر تمام لوکیشن‌های فیلم در یکی از روستاهای نزدیک شهر زنجان به نام ماه‌نشان ساخته شده است.

آیا چالشی در روند تولید فیلم وجود داشت که بخواهید از آن بگویید؟

بله، یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها تغییر بازیگران بود. نقش اصلی فیلم قرار بود توسط سیامک ادیب ایفا شود و ما حدود یک ماه با ایشان تمرین کرده

محمدرضا گنج‌خانلو، فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد کارگردانی از دانشگاه تربیت مدرس است. فیلم کوتاه «نوجنین»

معصومه دهقان گفت و گو

دومین فیلم کوتاه ساخته شده توسط اوست که در چهل و سومین جشنواره بین‌المللی فجر به نمایش درآمد. به این بهانه، خبرنگار صبا با کارگردان این فیلم به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه می‌خوانید.

چطور به فکر ساخت «نوجنین» افتادید؟

اینکه بخواهم بگویم چگونه واز کجا فرایند تولید اثر در ذهنم ایجاد شد، قابل تشخیص نیست. به نظرم برخی موضوعات از ناخودآگاه انسان سرچشمه می‌گیرند. با این حال، اگر بخواهم به سرنخ‌های این ایده اشاره کنم، باید بگویم که موضوع وابستگی فرزند به والد برای من همواره جذاب بوده است. حتی پیش‌تر نیز چندین فیلمنامه در این زمینه نوشتم، اما شرایط به گونه‌ای نبود که بتوانم آن‌ها را بسازم. از طرفی، وابستگی فرزند به والد در دنیای حیوانات هم موضوعی بود که برایم جالب‌تر شد. به همین دلیل، مطالعات بسیاری انجام دادم و بارها با متخصصین این حوزه مشورت کردم تا نهایتاً به ایده فیلم کوتاه «نوجنین» رسیدم. البته نگارش و بازنویسی فیلمنامه حدود یک سال طول کشید.

داستان فیلم «نوجنین» درباره چیست؟

این فیلم روایت زندگی یک مرد دامدار است که به تازگی فرزند خود را در دوره جنینی از دست داده است. او پس از مواجهه با به دنیا آمدن یک بره مرده توسط یکی از گوسفندهایش و مشاهده بی‌قراری‌های گوسفند مادر، به کمک یک پسر نوجوان که در

